

Strategi for LAG Slagelse 2023-2027

Finansieret af
Den Europæiske Union

Strategi for LAG Slagelse

Efter to EU-programperioder, hvor Slagelse Kommune har været LAG-område med Landudvikling Slagelse som Lokal AktionsGruppe, er foreningen LAG Slagelse stiftet ved en generalforsamling i juni 2022. LAG Slagelse erstatter Landudvikling Slagelse i EU-programperioden 2023-2027 og dækker samme geografi som Landudvikling Slagelse.

LAG Slagelse – formål og form

Fra Landudvikling Slagelse til LAG Slagelse

Landudvikling Slagelse (herefter LS) har virket i nu to programperioder og har dermed solide erfaringer i lokaldrevet udvikling, også med aktiviteter, der rækker ud over at være puljeuddelingskontor. I den første programperiode har LS f.eks. i projektet Borgerdreven Innovation udviklet et koncept for lokale udviklingsplaner med bl.a. en drejebog i at udarbejde lokale udviklingsplaner. Slagelse Kommune har siden videreført indsatsen, hvilket har medført udarbejdelse af flere konkrete planer (LUP'er), borgerstyrede indsatser og dertil knyttede borgerstyrede budgetter til at opstarte projekter for. Nogle projekter er også siden støttet med midler fra LS.

I samme programperiode har LS også haft en massiv indsats i forhold til lokale fødevarer. Det gælder opstart af et lokalt fødevarerensetværk, der bl.a. skulle sørge for bedre afsætning af lokale fødevarer til kommunale virksomheder og lokale restauranter, men også en indsats for en logistikløsning for de lokale fødevarerproducenter. Særligt sidstnævnte logistikudfordring sammenholdt med det volumen, som de lokale fødevarerproducenter kunne levere, og den mulige lokale afsætning, har givet udfordringer i forhold til at opnå succes. Indsatsen har i høj grad været med til at sætte retning for flere nye tiltag for lokale fødevarer, der har set dagens lys i de senere år.

Det internationale samarbejde havde en væsentlig plads i LS første periode, og der var international udveksling/studietur til både Wales, Italien og Estland. Grundet frafald af EU-midler til internationalt samarbejde i perioden 2015-2022, har det ikke været muligt at videreføre denne særlige indsats.

I den seneste programperiode (2015-2022) har LS' indsats i forhold til lokaldrevet udvikling også rakt ud over uddeling af midler. Særligt har LS haft fokus på kompetenceudvikling af frivillige og projektholdere.

LS' projekt "Sig det med billeder" havde som mål at få foreninger m.fl. i landområderne til i højere grad at bruge billeder og filmmediet for at trænge igennem med deres ideer. Det kunne være at skaffe nye medlemmer til deres forening, søge penge gennem fonde eller crowdfunding til deres projekt, nye samarbejdspartnere, nye tilflyttere til landsbyen eller gæster til deres attraktion.

**Finansieret af
Den Europæiske Union**

I samarbejde med Produktionshøjskolen i Korsør (nu FGU) blev der lavet 20 film for udvalgte lokale foreninger og virksomheder. Der blev afviklet workshops, hvor deltagerne fik en grundig gennemgang af det tekniske i filmen samt den personlige fremtræden, så de fik gennemslagskraft og blev husket. Filmproduktionen blev fulgt op af yderligere kurser for andre frivillige i selv at lave film på mobiltelefon.

LS satte i efteråret 2017 gang i et internationalt kulturprojekt for unge i samarbejde med UngSlagelse – Ungdomsskolen, Musikskolen og Kunsttalentklassen på Skælskør Skole. Der blev afholdt en international kulturcamp for unge, hvor 15 danske unge i alderen 13-18 år fik besøg af 15 tilsvarende unge fra Serbien. Inden for temaet ”Kulturoplevelser i landområderne – nationalt og internationalt” arbejdede de unge i workshops med fagene musik, drama og kunst med især H.C. Andersen. Campen blev afsluttet med en offentlig fremvisning på den sidste dag. 15 danske unge tog tilsvarende til Serbien på udvekslingsophold. Det kulturelle udvekslingsprojekt satte bl.a. spot på de unges egen rolle i fremtidens kulturelle oplevelser og kultur i landområderne

LS har i 2. halvdel af programperioden haft særligt fokus på udvikling af nye naturoplevelser og har i den forbindelse arrangeret busture til Fyn og på Sjælland. Busturene var gratis, åbne for alle og havde som mål at skabe inspiration og viden om andre LAG-projekter - og samtidig skabe et lokalt netværk.

Gennem hele programperioden har LS haft en særlig KVIK-pulje, som med midler fra kommunen har gjort det muligt at støtte mindre projekter med op til 50.000 kr. Puljen har gjort det muligt at komme i kontakt med endnu flere potentielle ansøgere, også dem, der ikke ser sig selv som ansøgere af EU-midler. Selvom EU-midlerne til de større projekter har været bærende i LS' arbejde for udvikling af landområderne, fungerer KVIK-puljen som et nyttigt supplement, der gør det muligt at nå ud til flere og andre typer af initiativtagere end ellers. Derved opnås en helt særlig synliggørelse af LAG-ordningen og fokus på udvikling af landdistrikterne hos flere målgrupper.

Desuden har dialogen med ansøgere i høj grad været funderet på 1:1 møder, hvilket giver mulighed for dybdegående vejledning og hjælp til at finde andre projektholdere for samarbejde eller inspiration. Projektholdere for KVIK og LAG/EU-projekter kan dermed inspirere hinanden og evt. indgå i nye samarbejder. Nogle af projekterne har så virket som et forprojekt til et større LAG-projekt. I Landudvikling Slagelse har dialogen med ansøgere i høj grad været funderet på 1:1 møder, hvilket den relativt lille geografi med en LAG kun dækkende én kommune muliggør. LS lægger således meget vægt på vejledning og rådgivning i projektudvikling, fundraising og opstøvnings af nye samarbejdspartnere og ser det som en væsentlig del af en LAG's opgave udover tilskudsadministration.

LAG Slagelse vil drage nytte af disse erfaringer og fortsætte denne indsats i perioden 2023-2027. LAG Slagelse ser en særlig fordel i, at LAG'en kun dækker én kommune, så der kan sikres en nærhed til projektholderne og et bredt kendskab til andre aktører i området. Med de mange samarbejdspartnere, som LAG Slagelse har, kan man i særlig grad drage fordel af at kunne skabe

**Finansieret af
Den Europæiske Union**

forbindelser på tværs af fagområder. LAG Slagelse vil fortsat have fokus på netværksskabelse på tværs af fagområder og geografi, igangsættelse af nye aktiviteter samt kompetenceudvikling af projektholdere. Det vil ske som en fleksibel indsats og foregå i det omfang, der er tid og ressourcer til det. Meget væsentligt er det, at de mange ekstra aktiviteter kun er mulige for LS på grund af et større årligt tilskud fra Slagelse Kommune. LS har i det hele taget et tæt samarbejde med kommunen om koordinering af og samarbejde omkring indsatser i landområderne – et samarbejde, som LAG Slagelse forventer at kunne fortsætte.

LAG Slagelses netværk og samarbejdskapacitet

LAG Slagelse vil skabe nye netværk, relationer og sammenhænge mellem de aktører, der arbejder med udvikling i landdistrikterne, det være sig offentlige, foreninger, erhverv eller private. Det skal ske såvel gennem initiativer fra sekretariatet, som på baggrund af bestyrelsens netværksarbejde og/eller på baggrund af samarbejdspartneres initiativer.

Landudvikling Slagelse har tidligere haft et tæt samarbejde med lokale partnere såsom Slagelse Kommune, Slagelse Erhvervscenter, lokalråd og landsbyråd i kommunen, Destination Sjælland, erhvervsforeninger og bykontorer. LAG Slagelse har en intention om at fortsætte dette frugtbare samarbejde.

Det fokus, der har været i Landudvikling Slagelse på vigtigheden af det fysiske møde og dialog vil LAG Slagelse videreføre i de kommende partnerskaber. Derudover ønsker LAG Slagelse at afdække muligheden for flere nationale og/eller internationale samarbejder – det kan være mellem lokale aktører og andre aktører i Danmark eller udlandet eller mellem LAG Slagelse og andre samarbejdspartnere, f.eks. andre LAG'er.

LAG Slagelses ressourcer og kompetencer

LAG Slagelses bestyrelse består af 13 medlemmer, og ved den stiftende generalforsamling i juni 2022 blev der valgt 7 kvinder og 6 mænd. Bestyrelsen hilser en ligelig fordeling mellem antal af kvinder og mænd i bestyrelsen velkommen og ser også meget gerne unge byde sig ind som medlemmer af såvel forening som bestyrelse. LAG Slagelse ser bestyrelsesmedlemmer som en væsentlig faktor, når nye netværk og relationer skal skabes.

LAG Slagelses bestyrelse repræsenterer kompetencer og erfaringer inden for flere fagområder som f.eks. fritid, turisme, landbrug, erhverv samt borgere og danner dermed et bredt fundament for arbejdet. Bestyrelsen har to repræsentanter fra Slagelse Kommune og en regional repræsentant for at kunne have et bredt og dækkende ressourcefelt. Der afholdes tre ordinære bestyrelsesmøder om året samt evt. et møde i umiddelbar tilknytning til generalforsamlingen. Dertil kommer uformelle møder efter behov, som primært har projektbesøg som omdrejningspunkt. Disse medvirker til at få førstehåndstryk fra projektholderne, og giver bestyrelsen mulighed for at vurdere, hvilke udfordringer projektholderne har, hvilke ikke målbare

**Finansieret af
Den Europæiske Union**

effekter /sideeffekter, projekterne har og ikke mindst hvad der kan danne grundlag for dialog om, hvorvidt målene i udviklingsstrategien nås.

En gang årligt drøftes på et mere overordnet plan resultater i forhold til de opstillede målsætninger i udviklingsstrategien.

Den daglige ledelse af LAG Slagelse varetages af forpersonen og koordinatoren i samarbejde med næstformanden. Forperson og næstformand udgør et formandskab og holder løbende møder, sædvanligvis 10 dage før et bestyrelsesmøde. Forpersonen (med hjælp fra koordinator) indkalder til møderne, hvor koordinatoren deltager.

Det er forpersonens ansvar, at der afholdes bestyrelsesmøder, samt at påse at alle formaliteter - der kræves i vedtægterne - overholdes. Det praktiske ansvar uddelegeres til koordinator.

Bestyrelsens forperson repræsenterer bestyrelsen udadtil og leder bestyrelsen indadtil. I særlige tilfælde kan forpersonen disponere på bestyrelsens vegne, når sagen ikke uden risiko har kunnet opsættes. Forpersonen skal dog om muligt forinden – eventuelt telefonisk – søge godkendelse hos næstformanden eller et flertal af bestyrelsen, hvorefter formel godkendelse sker på førstkommande bestyrelsesmøde.

Bestyrelsen ansætter en koordinator, der har de nødvendige kompetencer til at udføre de opgaver, som bestyrelsen beslutter inden for de på det tidspunkt givne økonomiske rammer, men som minimum henholder sig til bekendtgørelsen med tilhørende driftsvejledning. Bestyrelsen ansætter en regnskabsfører til varetagelse af de regnskabsmæssige funktioner. Der udarbejdes en forretningsorden for bestyrelsens arbejde. Dertil kan løbende komme øvrig indhentning af nødvendige kompetencer og viden til for at sikre, at LAG'ens administration er på det ønskede niveau.

Formandskabets ansvar/opgaver

- at udarbejde oplæg til bestyrelsesmøderne
- at lægge budget og lave budgetopfølgning
- at formidle kontakt imellem borgere/erhverv og sekretariatet
- at indstille indkomne ansøgninger til bestyrelsen
- at tegne Landudvikling Slagelse udadtil.

Koordinators opgaver

Koordinatorens opgaver følger bekendtgørelsen, dvs. koordinator bistår bestyrelsen med de forvaltnings-, overvågnings- og evalueringsopgaver, som bestyrelsen skal varetage i forbindelse med administrationen af tilskudsordningen for LAG. Koordinatoren har til opgave at

- 1) styre aktionsgruppens daglige drift
- 2) varetage administrativt arbejde i forbindelse med bestyrelsens beslutninger vedrørende projekter under tilskudsordningen for LAG
- 3) fremme projekter og samarbejde ved opsøgende arbejde.

Det er f.eks. opgaver som:

**Finansieret af
Den Europæiske Union**

- at medvirke ved udarbejdelse af budget
- at udarbejde dagsorden i samarbejde med forpersonen og at indkalde til bestyrelsesmøde, skrive og udsende referat
- at have kontakt til og deltage i møder initieret af det nationale LAG-sekretariat
- at vejlede borgere, der ønsker at søge midler gennem LAG Slagelse og at vejlede i projektudvikling
- at behandle projekter til forelæggelse for formandskabet
- at besigtige og føre tilsyn med projekter, der har fået tilskud fra LAG Slagelse.

Regnskabsførerens opgaver

- at betale regninger, der er godkendt/attesteret af forpersonen, direkte via LAG Slagelses konto, herunder løn til koordinator
- at føre regnskab og bogholderi
- at medvirke ved budgetlægning
- at foretage løbende budgetopfølgning/lave kontoudtog
- at sikre - i samarbejde med forpersonen – at alle økonomiske dispositioner der foretages, er i overensstemmelse med gældende regler og procedurer.
- At føre dialog med revisor i forbindelse med årsregnskab
- At fremlægge regnskab på generalforsamling (revisor fremlægger regnskab på bestyrelsesmøde)

Behandling af projektansøgninger

- Der er ansøgningsfrist to til tre gange årligt
- Koordinator modtager ansøgninger gennem PROMIS og påser, at ansøgningerne er relevante i forhold til vejledning, strategi og indsatsområder, herunder om ansøgningerne formodes at kunne komme igennem en eventuel senere legalitets kontrol. Koordinator kan eventuelt modtage en idebeskrivelse eller en telefonopringning fra en mulig ansøger og på den baggrund taget et møde med vedkommende for at drøfte projekt og støttemuligheder.

- Koordinator kvitterer for ansøgningen
- Koordinator indhenter yderligere oplysninger fra ansøger, og påser således, at det materiale, der skal lægges til grund for sagsbehandling i sekretariat og bestyrelse er til stede. Så vidt det er muligt tilstræbes at holde et fysisk møde med ansøger.

Koordinator laver et forslag til scoring af projektet til formandskabet i PROMIS.

- Koordinator udformer et notat til hver ansøgning til formandskabet, hvor den samlede vurdering på baggrund af foreslåede scores fremgår
- Koordinator udformer ud fra formandskabets anvisninger og vurdering af scores en indstilling til bestyrelsen om tilsagn/afslag til projekter
- Det samlede materiale fremsendes til bestyrelsen senest en uge før bestyrelsesmødet. Bestyrelsen bedes orientere sig i de foreslåede scores og angive på mødet, hvis de er uenige i de givne scores

- Det sikres inden behandling af de enkelte projekter, at der ingen konflikter er i forhold til habilitetsreglerne fra de enkelte bestyrelsesmedlemmer og i øvrigt følges de gældende habilitetsregler.
- Bestyrelsen drøfter ansøgningerne og udtrykker deres eventuelle uenighed med scores og indstiller det til fuld støtte, delvis støtte (med angivelse af beløb) eller afslag. Scores tilrettes ud fra bestyrelsens kommentarer og beslutning.
- Koordinator udfylder skema for bestyrelsens egenkontrol
Koordinator sender ansøger et svarbrev om bestyrelsens beslutning med de nødvendige krav, forbehold og øvrige relevante oplysninger til projektansøger
- Koordinator indhenter underskrift om habilitet blandt formandskabet samt endnu et bestyrelsesmedlem.
- Koordinator videresender projekter, der er indstillet til hel eller delvis støtte til legalitetskontrol og endeligt tilsagn.
- Ved modtagelse af tilsagnet går koordinator i dialog med ansøger om eventuelle tvivlsspørgsmål, om de stillede krav og betingelser og om proces for anmodning om udbetaling.
- Koordinator offentliggør støttede projekter samt muligheder for at søge på LAG Slagelses hjemmeside.
- Koordinator står for kommunikation herunder synliggørelse af frister, støttede projekter og andre aktiviteter på sociale medier, hjemmeside, pressemeddelelser og udarbejdelse af artikler, annoncer. Desuden synliggørelse gennem direkte mails, gennem netværk og samarbejdspartnere, direkte 1:1-møder, facilitering af netværksmøder, orienteringsmøder (herunder også digitale netværksmøder), samt løbende orientering på samarbejdspartneres møder og arrangementer.
- Koordinator modtager eventuelle ændringsanmodninger, går i dialog med ansøger om dette og indhenter godkendelse hos Formandskabet og et bestyrelsesmedlem.
- Koordinator modtager anmodning om udbetaling, når projektet er færdigt, sikrer at de nødvendige dokumenter er der og foretager besigtigelse, hvis det er nødvendigt i forhold til gældende regler.

Lokalt potentiale og erfaringer fra sidste programperiode

Landudvikling Slagelse har i oktober 2022 lavet en evaluering af støttede projekter i perioden 2015-2022, særligt i relation til opfyldelse af mål i udviklingsstrategien for Landudvikling Slagelse for den periode. Evalueringen giver et billede af områdets aktører, hvad der ligger lokalsamfundet på sinde og hvilket potentiale, der er for udvikling. Projekterne dækker også KVIK-projekter, finansieret gennem kommunale midler. Evalueringen følger her.

Evaluering af projekter støttet af Landudvikling Slagelse i perioden 2014-2022

**Finansieret af
Den Europæiske Union**

I EU-programperioden 2014-2022, som oprindeligt er en 7-årig periode, men forlænget med to år, har Landudvikling Slagelse uddelt midler til udviklingsprojekter i landområderne. Her følger et kortfattet overblik over fordeling af projekter, særligt på tematikker.

Antal projekter og økonomi

I perioden 2015-2022 er der givet støtte til i alt 45 projekter med EU/LAG-midler og 73 projekter med KVIK-puljemidler. I alt er dermed støttet 118 projekter. Dertil kommer projekter, som har måttet opgives. Det har ofte været LAG/EU-projekter, der ikke har kunnet skaffe medfinansieringen. 17 LAG/EU-projekter og 13 KVIK-projekter ud af de 118 er endnu ikke afsluttet. Samlet er der givet støtte med kommunale midler til KVIK-projekter på 2.952.703 kr. Hertil er der en medfinansiering/gearing af midler på i alt 7.434.625 kr., dvs. at der er udviklet KVIK-støttede projekter for i alt 10.387.328 kr. Succesraten i forhold til at skaffe medfinansiering blandt projektholderne er dermed relativt høj.

Samlet er der givet støtte med EU-midler på i alt 10.668.521 kr. Beløbet svarer ikke til de tilsagn, der er givet, men er det reelle beløb, der er blevet udbetalt. I flere EU-projekter udbetales en lidt mindre sum end tilsagnsbeløbet (hvis f.eks. ansøger har haft færre udgifter end budgetteret). Medfinansieringen/gearingen udgør i alt 23.610.136 kr. Det vil sige, at der er investeret i EU-projekter for i alt 34.278.657. Rundt regnet udgør EU-støtten dermed kun 31 % af de midler, der investeres i projekter. Dertil kommer, at de ansøgte projekter er en del af større projekter, der ikke redegøres for i LAG-regnskabet.

LAG/EU-projekter – fordeling på Rammevilkår og Erhverv

Der er støttet projekter inden for Rammeordningen for i alt 4.843.393 kr. og 5.825.128 kr. til projekter inden for Erhvervsordningen. 29 erhvervsprojekter og 16 rammevilkårs-projekter. Støtten til Erhvervsprojekter udgør dermed 55 % af den samlede, udbetalte støttesum. I strategien for Landudvikling Slagelse var der en målsætning om, at 60 % af midlerne skulle allokeres erhverv og 40 % til rammevilkårsprojekter, så målsætningen er omtrent nået.

I de 29 erhvervsprojekter er der ifølge ansøgerne selv skabt i alt 41,25 arbejdspladser. Nogle enkelte virksomheder har skabt flere arbejdspladser, men ellers er der ofte angivet 1 skabt (eller bibeholdt) arbejdsplads. Her skal der tages højde for om arbejdspladsen er en direkte konsekvens af den givne støtte eller andre investeringer i virksomheden. Ligeledes er der umiddelbart efter et projekts afslutning ofte endnu ikke skabt nogen arbejdsplads – og omvendt sker det, at arbejdspladsen ikke kan bevares over årene.

Opfyldelse af målsætninger i strategien i forhold til temaer

Med fordeling på temaer gælder for flere projekter (både KVIK- og LAG/EU), at de understøtter flere temaer/målsætninger i strategien på en gang.

**Finansieret af
Den Europæiske Union**

Udviklingsprojekter i virksomheder

Størstedelen af erhvervsprojekter (22 ud af 29) centrerer sig om udvikling af nye tiltag, f.eks. nye produkter, eller produktionsmetoder og forbedringer i eksisterende virksomheder. Enkelte (7) handler om opstart af ny virksomhed. Ingen har et centralt fokus på et offentligt/privat samarbejde eller samarbejde i det hele taget (men kan godt have et let samarbejde med nye leverandører, rådgivere etc).

Udvikling af socialøkonomiske tiltag i lokale erhvervsvirksomheder

Der er ingen projekter, der har et fokus på socialøkonomiske tiltag. Det har været en udfordring, at nogle af de socialøkonomiske virksomheder/tiltag ikke har som mål at skabe vækst/overskud, hvilket er programmets mål i forhold til erhvervsprojekter.

Udvikling af turismen i landområder

Af de 45 LAG/EU-projekter understøtter de 19 direkte udvikling af turisme (også i betydningen "gæster udefra") og 12 vurderes at have en afledt effekt på turismen. Af de 73 KVIK-projekter vurderes de 16 til at have direkte fokus på udvikling af turisme/gæster udefra og 12 en afledt effekt. Det er dermed en ganske stor andel, der berører temaet. 50 % alle støttede projekter berører dermed temaet turisme/gæster udefra.

Udvikling af lokale fødevarer

8 ud af 45 EU/LAG-projekter (18%) understøtter målet om udvikling af lokale fødevarer, enten som direkte produktion eller som salg. 5 KVIK-projekter understøtter temaet, primært som events, der promoverer lokale fødevarer.

Netværksprojekter eller offentlig-privat samarbejde

Der er kun få egentlige netværksprojekter og ingen egentlige offentligt-privat samarbejde, ej heller internationalt samarbejde. Til gengæld er der flere projekter, hvor der indgår nye samarbejdspartnere. 7 LAG/EU-projekter og 36 KVIK-projekter. Dvs. godt 1/3 af alle projekter. Det vurderes, at der er en interesse for at indgå i et samarbejde, der ikke er for formaliseret eller bindende.

Udvikling af nye kulturelle eller kunstneriske tiltag, der skaber nye oplevelser i lokalområderne

4 LAG/EU-projekter og 23 KVIK-projekter (23 %) sætter kultur og kulturhistorie i fokus. Det er ofte projekter, som samtidig har fællesskab som tema eller har det som et bærende tema for en event.

**Finansieret af
Den Europæiske Union**

Udvikling af sociale aktiviteter

Ingen LAG-projekter har udvikling af sociale aktiviteter som det primære formål, men 12 har det som en del af målet eller effekten af projektet. 17 af KVIK-projekterne har det som et centralt mål, 41 har det som et element i projektet, efter det primære formål (f.eks. efter at skabe en ny fritidsfacilitet). Det er 60 % af alle projekter.

De senere år har der været en tendens til projekter, der skaber egentlige mødesteder/fysiske rammer at mødes i, f.eks. shelters, bålhytter og madpakkehuse. 6 LAG/EU-projekter og 19 KVIK-projekter. Dertil kommer, at projektholdere af udendørs idrætsfaciliteter som f.eks. skatebaner og fitness-stationer ofte også har et mål om at skabe et fysisk sted at mødes.

Udvikling af idræts- og fritidsaktiviteter

Der er støttet udvikling af 19 LAG/EU-projekter og 27 KVIK-projekter der skaber nye idræts- eller fritidsfaciliteter (39 % alle projekter)

Udvikling af events

Der er støttet 2 LAG/EU-projekter og 22 KVIK-projekter, der er centreret om events/aktiviteter. I en periode har der været særlig interesse for at etablere større temaevents og temafolkemøder. Støtten er ofte gået til faciliteter, som kan bruges ved den efterfølgende event og kan forbedre chancen for eventens levedygtighed. Events er ikke som sådan nævnt som et mål i strategien for LS.

Udvikling af naturoplevelser

Undervejs i programperioden har der været en stigning i antal projekter med fokus på naturoplevelser, måske på baggrund af Landudvikling Slagelse lancering af en pulje for nye naturoplevelser, Covid-19, eller i det hele taget en øget interesse for at lave udendørs oplevelser. 26 LAG-projekter og 35 KVIK-projekter har med temaet nye naturoplevelser (eller "outdoor") at gøre. Det er lidt over halvdelen af alle projekter.

Projekter der har fokus på det frivillige arbejde

Alle projekter har en stor del af frivillighed. Ved rammevilkårsprojekterne kan det måles, hvorimod det ikke kan medregnes som medfinansiering i erhvervsprojekterne. Derfor indgår det ikke i regnskabet. I alle KVIK-projekter indgår der en betydelig del af frivilligt arbejde.

Projekter, der aktiverer de unge i udviklingen af landområder

7 LAG-projekter og 18 KVIK-projekter er for unge. Få af dem involverer i høj grad unge i udviklingsprocessen.

**Finansieret af
Den Europæiske Union**

Projekter der inddrager borgere i de lokale udviklingsplaner

Et enkelt projekt handler om udarbejdelse af en LUP, men få projekter (KVIK) har været en del af en LUP-proces/borgerne bestemmer).

Konklusion for evaluering for 2014-2022

Samlet kan det konkluderes, at Landudvikling Slagelse har opnået den ønskede fordeling mellem erhvervsprojekter og rammevilkårs-projekter. Der er i perioden særlig støttet projekter, som har til formål at udvikle eksisterende virksomheder med f.eks. nye produkter eller produktionsmetoder. Desuden projekter der har som fokus at udvikle nye oplevelser, enten i form af faciliteter eller events. Lokale fødevarer er i mindre omfang repræsenteret, turisme i høj grad, socialøkonomiske tiltag slet ikke. Natur/outdoor, idræt, kultur er bredt repræsenteret, og mange med et socialt mål også om mødesteder vinder ind. Der er nogle projekter for de unge, men få med de unge som en del af udviklingsprocessen. Alle projekter har en stor grad af frivillighed og medfinansiering.

Slagelse Kommune som område – udfordringer og muligheder

LAG Slagelse får samme geografiske dækning som Landudvikling Slagelse, dvs., at den dækker hele Slagelse Kommune, dog uden for Slagelse By. Projekter i Slagelse by kan støttes, hvis de giver en gavnlig effekt på landområderne. Projekter på Agersø og Omø kan ikke støttes med EU-midler (her henvises til LAG Småøerne), men LAG Slagelse kan støtte med KVIK-pulje-midler og i øvrigt lave aktiviteter der.

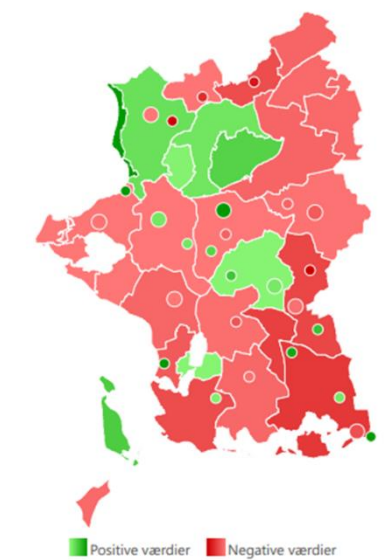
Befolkningssammensætning

Indbyggertal

- Areal: 568 km²
- Befolkning 79.881 personer (1. oktober 2022).
Befolkningstæthed: 140,6 indbyggere pr. km².
- Slagelse by: 34.680 personer
- Skælskør by: 6.427 personer
- Korsør by: 13.755 personer
- Områder udenfor de tre store byer inkl. Landsbyer, lokalbyer og øer: 25.019 personer
- Agersø (inkl. i ovennævnte): 206
- Omø (inkl. i ovennævnte): 157

Befolkningstallet er steget med 3% de seneste 10 år (2012-2022). Befolkningstilgangen er dog primært sket til byområder, og i et vist omfang til større landsbyer, mens mange landområder har oplevet en befolkningstilbagegang.

Befolkningsevækst fra 2012 til 2022

Kilde : Bosætning i Slagelse Kommune:
Månedrapport for Oktober 2022

Aldersmæssig udvikling

Den øgede befolkningstilgang viser det største udsving i aldersgruppen med borgere over 65 år, som er steget markant (22%), mens aldersgruppen for børn i skolealderen modsat er faldet en del (12%).

De kommende 10 år forventes store stigninger i aldersgrupperne over 65 år, hvor aldersgruppen +80 år ventes at give den største stigning. Der forventes ligeledes en stor stigning i aldersgruppen

Finansieret af
Den Europæiske Union

26-42-årige, som dog modregnes af et større fald i aldersgruppen 43-59 årige. Nedenstående tabel viser udviklingen for de enkelte aldersgrupper i prognoseperioden i faktisk antal og procentvis udvikling.

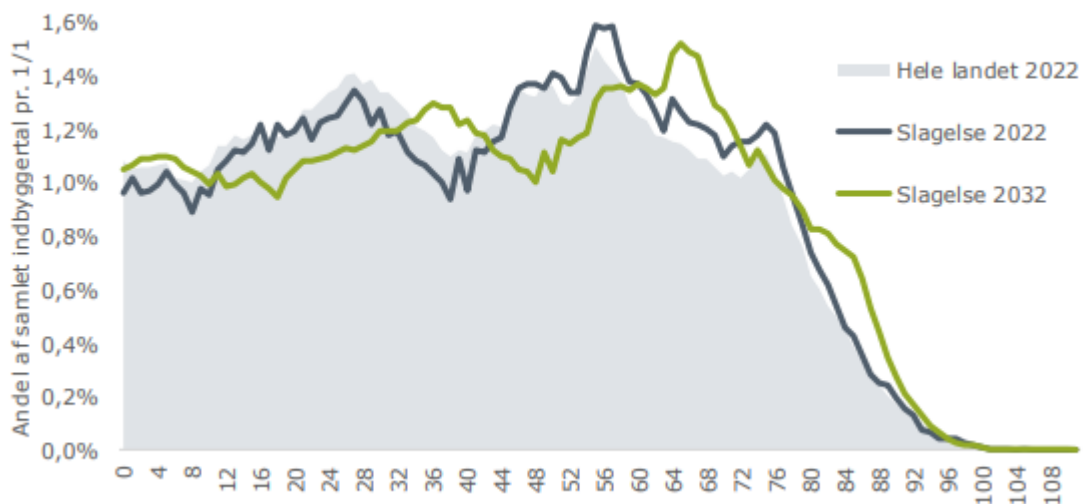
Tabel 4.1 - Aldersopdelt befolkningsudvikling i Slagelse Kommune (pr. 1. januar)

Alder	2022	2032	Udvikling (antal)	Udvikling (pct.)
0-5 årige	4.733	5.368	635	13,4
6-16 årige	9.162	9.335	173	1,9
17-25 årige	8.617	7.830	-787	-9,1
26-42 årige	15.386	16.997	1.611	10,5
43-59 årige	18.786	16.511	-2.275	-12,1
60-64 årige	5.148	5.705	557	10,8
65-79 årige	13.590	14.782	1.192	8,8
80+ årige	4.269	6.390	2.121	49,7
Total	79.691	82.918	3.227	4,0

Kilde: Befolkningsprognosen udarbejdet af Slagelse Kommune i samarbejde med COWI, marts 2022. Demografix.

Forskydningen i alderssammensætningen fra primo 2022 til primo 2032 er illustreret i Figur 4.3 nedenfor. Her ses også aldersfordelingen på landsplan i 2022. Helt generelt kan det ses, at Slagelse Kommune i 2022 har en lavere andel af borgere under 45 år, og en højere andel af borgere over 45 år.

Figur 4.3 - Den relative aldersfordeling i 2022 og 2032

Kilde: Befolkningsprognosen udarbejdet af Slagelse Kommune i samarbejde med COWI, marts 2022. Demografix og Danmarks Statistik (FOLK1A)

**Finansieret af
Den Europæiske Union**

Infrastruktur

Ved kommunalreformen blev fire kommuner slået sammen til den nuværende Slagelse Kommune. Der er dermed tre tidligere købstæder, som er "lokalcentre" med hver deres særkende og profil – Slagelse, som er hovedbyen samt Skælskør og Korsør. Disse byer er omgivet af mindre skovområder og det åbne land, der for hovedparten er opdyrket. I disse områder ligger der landsbyer af varierende størrelse, ofte med kirke, gadekær og forsamlingshus.

Skælskør og Korsør ligger som en vigtig del af den lange kystlinje ud til Storebælt. Korsør har en aktiv erhvervshavn, og en flådestation er placeret ved Korsør havn. Skælskør havn har efterhånden udviklet sig til en større lystbådehavn med de aktiviteter der følger. Stignæs lige syd for Skælskør rummer en industrihavn samt et stort regionalt erhvervsområde til tung industri. Endelig er der to færgeforbindelser fra Stignæs til hhv. Agersø og Omø.

Kommunen har generelt en god infrastruktur med motorvej, der passerer tæt forbi Slagelse og Korsør, samt større landeveje mellem byer og landområder. Der er gode togforbindelser mod øst og vest, med stop i Korsør og Slagelse. Der er en høj grad af pendling, både ud- og indpendling.

Uddannelsesforhold

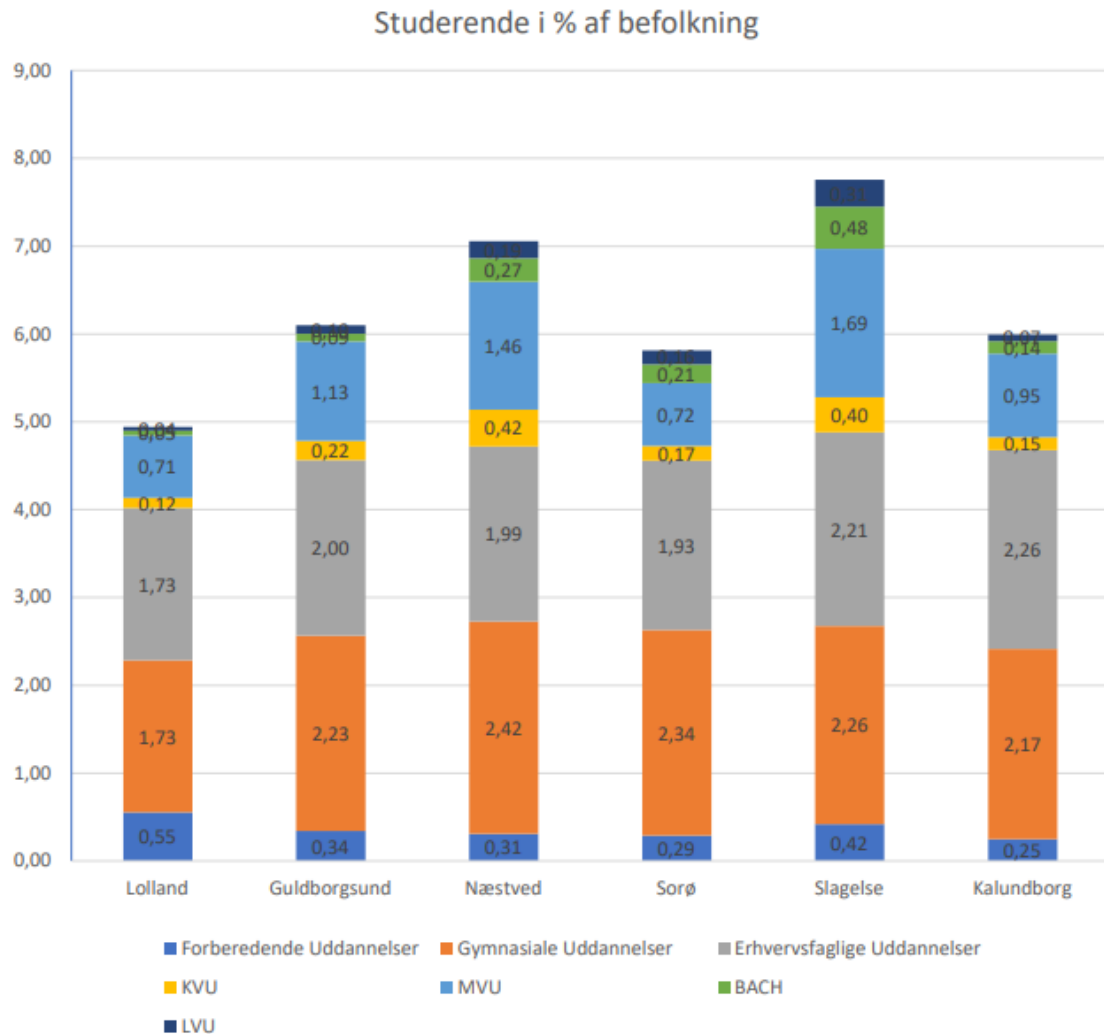
Slagelse Kommune har gennem de senere år gjort en større indsats for at skabe attraktive uddannelsestilbud i kommunen ved at tiltrække og etablere nye uddannelser, lave nye bygninger til uddannelsesinstitutioner og lave nye studieboliger.

I forhold til de omkringliggende kommuner, har Slagelse Kommune en relativt høj andel af bosiddende studerende i kommunen, særligt i forhold til de mellemlange videregående uddannelser og de lange videregående uddannelser. Dette har stor betydning for forretningslivet, udvikling af café- og restaurantliv, samt sports- og fritidsaktiviteter.

Andel af studerende i kommunen

Tabellerne viser andelen af bosiddende studerende i procent af kommunernes folketal. Tallet inkluderer studerende der pendler ud af kommunen, men giver også en indikation af studieudbuddet i kommunen relativt til folketallet. Data er trukket fra Statistikbanken UDDAKT 10 og bygger på tal for oktober 2021.

	Lolland	Guldborgsund	Næstved	Sorø	Slagelse	Kalundborg
H15 Forberedende uddannelser	0,55	0,34	0,31	0,29	0,42	0,25
H20 Gymnasiale uddannelser	1,73	2,23	2,42	2,34	2,26	2,17
H30 Erhvervsfaglige uddannelser	1,73	2,00	1,99	1,93	2,21	2,26
H40 Korte videregående uddannelser, KVVU	0,12	0,22	0,42	0,17	0,40	0,15
H50 Mellemlange videregående uddannelser, MVU	0,71	1,13	1,46	0,72	1,69	0,95
H60 Bacheloruddannelser, BACH	0,05	0,09	0,27	0,21	0,48	0,14
H70 Lange videregående uddannelser, LVU	0,04	0,10	0,19	0,16	0,31	0,07
Samlet	4,94	6,10	7,06	5,81	7,76	5,99

Kilde: "Benchmarkanalyse af flytninger mellem hovedstadsområdet og fire kommuner i Region Sjælland i 2021" Udarbejdet af NABO (Netværk for arbejdskraft og bosætning på Sjælland og Øerne) sept. 2022.

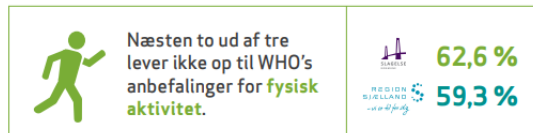
Finansieret af
Den Europæiske Union

Sundhed

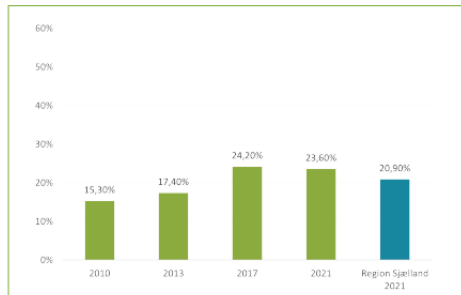
I forhold til folkesundheden, er Slagelse Kommune udfordret på flere områder, f.eks. i forhold til kost og vægt, rygning, mental sundhed og fysisk aktivitet. F.eks. lever næsten to ud af tre ikke op til WHO's anbefalinger for fysisk aktivitet, og tallet er højere end for gennemsnittet i Region Sjælland, men mange vil gerne være mere fysisk aktive.

SUNDHED I TAL I SLAGELSE KOMMUNE - Udsnit af data fra Sundhedsprofilen 2021

FYSISK AKTIVITET

Fysisk inaktive i fritiden

Anbefalinger for fysisk aktivitet

WHO anbefaler, at voksne er aktive mindst 2,5 - 5 timer om ugen.

POTENTIALE

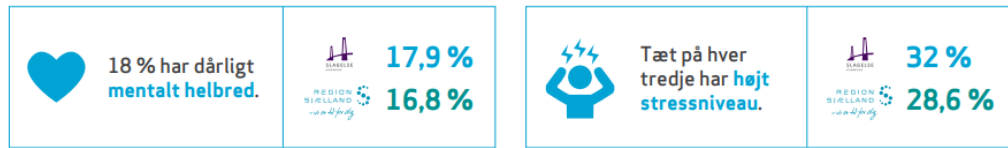
70,8 % af dem, der ikke opfylder WHO's minimumsrekommandationer for fysisk aktivitet i Region Sjælland, vil gerne være mere fysisk aktive.

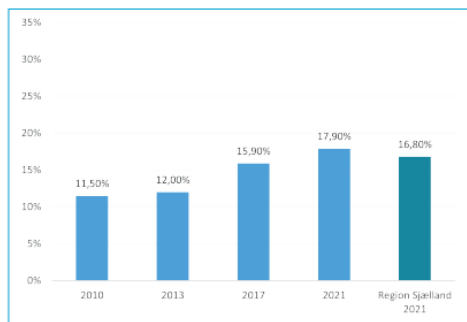
Finansieret af
Den Europæiske Union

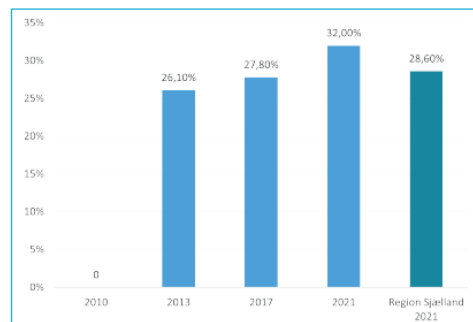
MENTAL SUNDHED

Lav score på mental helbredsskala

Høj score på stress-skalaen

Den mentale sundhed er også udfordret. 18 % har dårligt mentalt helbred og tæt på hver tredje har et højt stress-niveau. Mental sundhedsfremme er til gengæld et område, som Slagelse Kommune prioriterer højt og arbejder med på flere områder og i flere forvaltninger. F.eks. blev kommunen i 2016 en af de første partnere i partnerskabet ABC for mental sundhed. ABC for mental sundhed er den første forskningsbaserede mental sundhedsfremmende indsats, der retter sig mod hele befolkningen. Indsatsen går ud på at gøre befolkningen opmærksom på, hvad man selv kan gøre for at fremme egen og andres mentale sundhed. Tre budskaber indgår i indsatsen for at fremme den generelle trivsel: Gør noget aktivt, gør noget sammen og gør noget meningsfuldt.

Natur

Kysten

Den samlede kystlinje er på 180 km. med gode badestrande, fiskemuligheder, fjord og to store nor. Der er store sommerhusområder fra Musholm Bugt Feriecenter nord for Korsør over den offentlige strand ved Stillinge strand til Bildsø strand. Dette område har udviklet sig meget de senere år, med flere nye turistaktiviteter. Andre sommerhusområder findes ved Skælskør og ved Bisserup Strand. Sommer-/ fritidshusene er af høj kvalitet og velegnet til udlejning, og det er ofte en udfordring at finde nok huse til udlejning.

Der er havne med fiskerbåde og lystbåde på Omø, Agersø samt i Bisserup, Skælskør og Korsør. Korsør Havn er en moderne, veldrevet kommunal selvstyrehavn med fokus på vækst, kundeservice, og løbende udvikling af nye service- og logistikløsninger. Den gamle Halskov

Finansieret af
Den Europæiske Union

Færgehavn er i udvikling med etablering af flere nye vandsportsaktiviteter. Langs kysten og inde i landet er velindrettede og gode campingpladser. Kystlinjen og Storebælt giver lystfiskere gode oplevelser og fangstmuligheder, uanset om der fiskes fra kysten eller fra båd ude på bæltet.

Kommunens to øer, Agersø og Omø har knapt 400 fastboende i alt, der i sæsonen suppleres af sommerhusenes beboere og dagsturister i øvrigt.

Skove, natur og stier

Kommunen har flere mindre skovarealer. De største og mest sammenhængende områder befinder sig i kommunens nordøstlige hjørne, hvor der er en nær sammenhæng med Sorø Akademis udstrakte skovarealer. Skovområderne er andre steder typisk beliggende ved godserne, og næsten alle skovarealer er privatejede. Ved Slagelse, Korsør og Skælskør er der de såkaldte lystskove, hvor borgerne tæt på byen har mulighed for en tur i skoven. Ved Skælskør og Vemmelev har staten tilplantet arealer, der med tiden skal blive åbne statsskove. Der er ellers ikke statslige skovarealer til stede i kommunen, hvilket medfører en række begrænsninger i brugen af skoven, idet færdslen i de private skove er mere restriktiv end i de statslige. Slagelse Kommune er i øjeblikket i gang med ny skovrejsning nord for Slagelse.

I Slagelse Kommune er der næsten overalt gode jordbundsforhold – lerede jorder med mulighed for gode udbytter. Kornafgrøderne dominerer, men navnlig i den sydlige del af kommunen er der store områder med frugt- og bæravl, grønsager og gartnerier med produktioner af have- og landskabsplanter. Naturlandskabet i Slagelse Kommune veksler mellem store og små byer med marker, kyst og skov, vand og øer, og gode muligheder for at komme ud i naturen ad små veje og særligt anlagte stier for vandrere og cyklister. Flere projekter er igangsat for at skabe bedre adgang til naturen f.eks. Fodsporet, som er en cykel/gangsti på 34 km anlagt oven på en nedlagt jernbane fra centrum i Slagelse til Næstved og Skælskør. Desuden udvikles Lagunestien, der går fra Korsør til Næstved, med ny formidling og nye oplevelser langs ruten. I landlige områder er der en stor interesse for at lave faciliteter, der giver nemmere adgang til naturen og samlingssteder i naturen, f.eks. saunaer, shelters, bålhytter og samlingshytter. Dertil kommer flere outdoor-faciliteter til at dyrke idræt i det fri.

Kulturelle forhold

Slagelse kommune har et rigt kulturliv, hvor en masse meget engagerede borgere deltager. Der er aktive kunstforeninger i alle 3 købstæder, ligesom Slagelse Teater huser Vestsjællands Teaterkreds som er en af landets største teaterforeninger. Aktive oplysningsforbund har et utal af tilbud til borgerne i form af kurser, foredrag, idræt, mv. Hvert år afholdes markeder og andre fællesaktiviteter typisk i de lidt større landsbyer i kommunen. Et meget stort antal frivilligforeninger er med til at understøtte den store aktivitet, der foregår i idrætsforeninger, sportsklubber, mv. En af landets største E-sportsforeninger har sit udspring i Sørbymagle, som er en større landsby uden for Slagelse. En stor, aktiv og lokalt engageret Idrætshøjskole ligger i landområdet, og er i høj grad med til at skabe aktiviteter, og aktivt være en del af lokalområdet. Fyrtårne i kommunen er vikingeborgen Trelleborg og Panzermuseum East, som hvert år trækker

**Finansieret af
Den Europæiske Union**

mange turister til området, samt Guldagergaard, som tiltrækker internationale kunstnere og som noget relativt nyt også har åbnet for et offentligt publikum. Dertil kommer flere kunstnerkredse og kunstnergrupperinger, som flere steder afvikler forskellige former for kunstevents, men som også har fokus på netværk blandt kunstnere. I en meget stor del af de lidt større landsbyer er der forsamlingshus, aktivitetshus, kirker eller lignende, hvor der foregår både kulturelle og i høj grad sociale aktiviteter. I det hele taget har flere nye tilbagevendende events set dagens lys de senere år.

Grøn omstilling og energi

Slagelse Kommune arbejder med handlinger i bæredygtighedsstrategi og kommunens nye DK2020 klimaplan ift. tiltag inden for den grønne omstilling og klima. Kommunens bæredygtighedsstrategi fra 2021 fokuserer på tre områder: biodiversitet, ressourcer og cirkulær økonomi og klima. I 2023 udkommer en ny klimaplan, hvor der vil blive arbejdet med handlinger, som både adresserer de overordnede rammer men også understøtter lokalsamfund i den grønne omstilling. Dialog med borgere, foreninger og virksomheder om, hvad de selv kan gøre for naturen, er vigtig. Slagelse Kommune har som mål at nedbringe CO₂-udledningen med 70 % frem til 2030, og at kommunen skal være CO₂ neutral i 2050.

For at 2030 målet kan opfyldes skal el- og varmforsyningen omstilles fra det, den er nu, til at være CO₂ neutral. Det harmonerer med det nationale mål om at udfase naturgas fra varmforsyningen. Desuden er også transport og landbrugssektorerne nødt til at reducere deres udledning.

Med hensyn til opvarmning, er store dele af Slagelse, Korsør, Dalmose og Hashøj forsynet eller ved at blive forsynet med fjernvarme, som er meget CO₂-venlig og baserer sig næsten udelukkende på fornybare ressourcer. I forbindelse med krigen i Ukraine og ønsket om at udfase russisk gas er der indgået en aftale om fremskyndet varmeplanlægning. Det betyder, at kommunen i løbet af efterår 2022 vil prøve at afklare hvordan de ca. 6000 gaskunder i kommunen kan opvarme deres boliger i fremtiden. Samtidigt vil kommunen i løbet af 2022/23 prøve at udbrede fjernvarme og fremme fælles varmeløsninger.

Desuden skal der arbejdes med energibesparelser, og der skal produceres mere lokalt el på vedvarende energikilder (vind og sol). Også CO₂ udledning fra transportsektoren og landbrugssektoren skal nedbringes, og et middel dertil er omstilling af bilerne til elbiler, eller omlægning af dyrkede marker til skov eller udtagning, hvis de ligger på lavbundsområder.

Målsætninger:

Energiområdet

- Udfasning af gas og olie til opvarmning i 2030
- Øge mængden af lokalt produceret vedvarende energi i et omfang, der vil gøre Slagelse Kommune selvforsynende med vedvarende energi

Transportsektoren

**Finansieret af
Den Europæiske Union**

- Alle kommunens biler kører på el i 2030
- 25% af bilbestanden i hele kommunen skal køre på el i 2030
- CO2-neutral persontransport i 2050, herunder kollektiv transport

Landbrugssektoren

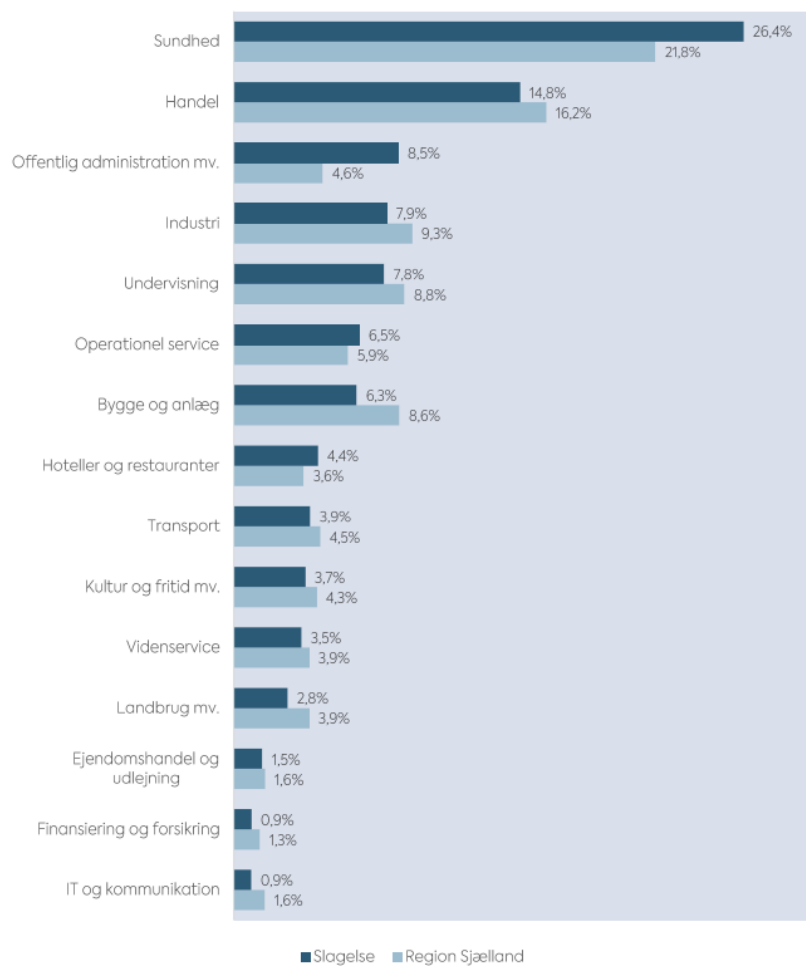
- Udtage 180 ha lavbundsjord inden 2030
- Rejse skov på 3220 ha skov frem til 2050

Erhverv

Erhvervshus Sjælland tegnede et billede af erhvervsstrukturen i Slagelse Kommune i "VækstVilkår 2020" med tal for 2018. Her fremgår det bl.a., at som i det øvrige Region Sjælland, er der i Slagelse Kommune en relativt stor andel af små virksomheder. 9 ud af 10 virksomheder har under 10 ansatte. De mange små virksomheder bidrager kraftigt til den økonomiske aktivitet i kommunen.

Der er 3.625 virksomheder med hovedsæde i kommunen med i alt 11.035 ansatte. Som i resten af regionen hører de fleste virksomheder til i serviceerhverv-branchen (70,1 %), og i mindre grad i bygge-anlæg (14,3 %), landbrug mv (10,2 %) og industri (5,4%). De eksporterende virksomheder ligger primært inden for industri-branchen. Jobs i kommunen fordeler sig primært inden for sundhedsområdet og handel.

Figur 3.4. Jobs i kommunen fordelt på brancher 2018

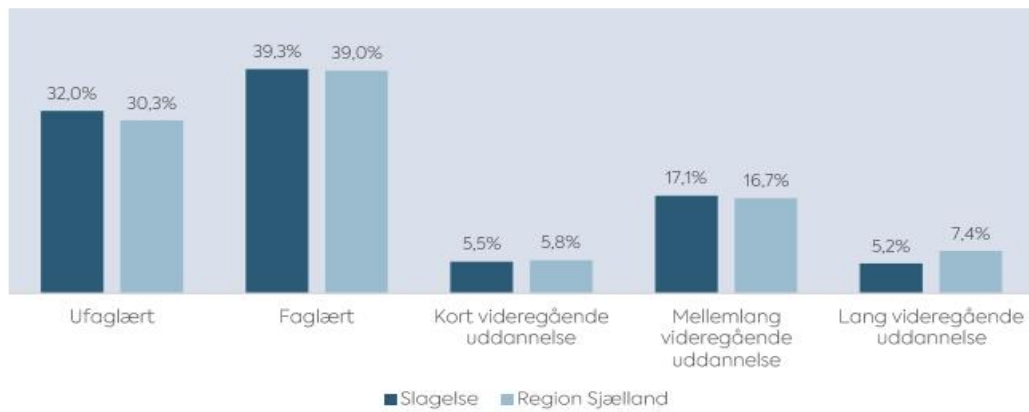
Kilde: Danmarks Statistik, registerbaseret arbejdsstyrkestatistik

Finansieret af
Den Europæiske Union

Fordeling af arbejdsstyrken på uddannelsesmæssig baggrund følger i høj grad det øvrige billede, der tegner sig i regionen. Der er en relativt høj grad af faglærte og ufaglærte.

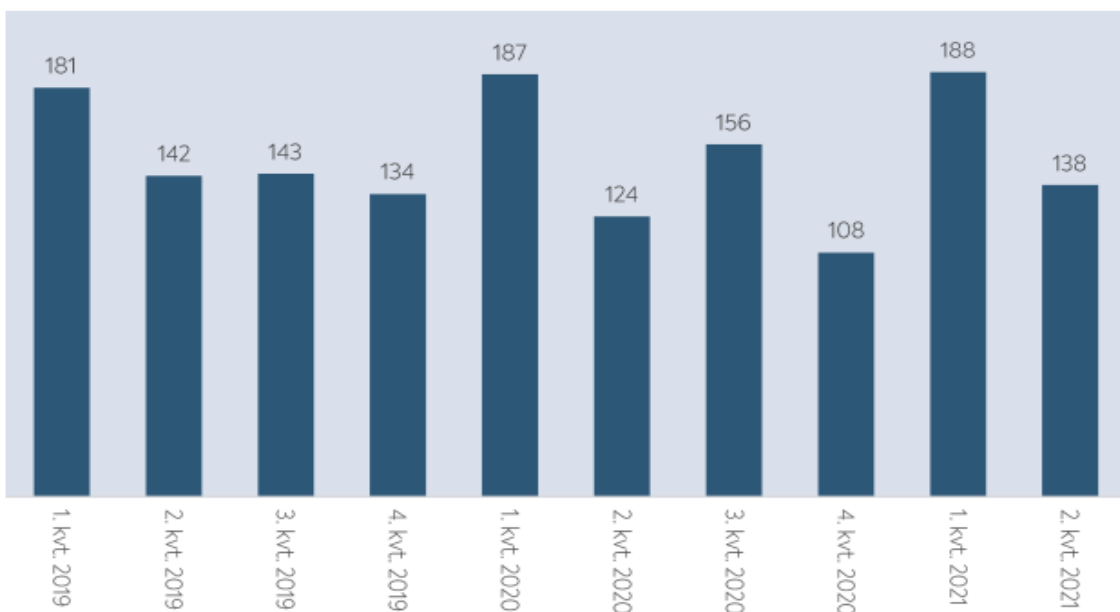
Figur 5.3. Arbejdsstyrken i kommunen fordelt på uddannelsesmæssig baggrund 2018

Kilde: Danmarks Statistik, registerbaseret arbejdsstyrkestatistik

Der har de seneste år været en fremgang i antallet af nyetablerede virksomheder i Slagelse Kommune. I 2. kvartal 2021 blev der etableret 138 nye virksomheder i Slagelse Kommune. Det er 14 flere virksomheder, end der blev etableret i 2. kvartal 2020, svarende til en fremgang på 11,3 %. Til sammenligning blev der i Region Sjælland etableret 1.721 virksomheder i 2. kvartal 2021. Det

Figur 1.1. Udvikling i antal nyetablerede virksomheder i kommunen

Kilde: eStatistik

Finansieret af
Den Europæiske Union

er 154 flere virksomheder i 2. kvartal 2021 end i 2. kvartal 2020, hvilket svarer til en fremgang på 9,8 % .(Kilde: "Vækstvilkår 2021")

Turisme

Antallet af turistovernatninger i Slagelse Kommune er relativt stabilt med en tendens til en mindre stigning. Der er en tiltrækning af primært danske turister, men også en del tyske turister kommer til området. Der overnattes primært på campingpladser, dernæst hoteller og feriehuse. Mange søger til Sjællands vestkyst og de tre øvrige kommuner under Destination Sjælland for at få naturoplevelser.

Destination Sjælland

Destination Sjælland: Kalundborg, Slagelse, Holbæk og Sorø.

Aktuel udvikling				
Antal overnatninger januar-august				
Overnatninger fordelt på nationalitet	2022	Nom. udv.	Pct. udv.	Andel af alle overnatninger
I alt	674.300	18.500	2,8%	100,0%
Danmark	538.100	-30.800	-5,4%	79,8%
Udlandet	136.200	49.200	56,6%	20,2%
Tyskland	73.100	20.900	40,0%	10,8%
Holland	16.700	5.300	45,9%	2,5%
Norge	10.200	8.800	617,8%	1,5%
Sverige	8.900	5.100	131,8%	1,3%
USA	3.100	1.400	84,3%	0,5%
Storbritannien	2.400	600	34,8%	0,4%
Frankrig	1.200	700	138,4%	0,2%
Italien	400	200	95,9%	0,1%
Indien	100	-100	-60,3%	0,0%
Kina	90	0	123,7%	0,0%
Andre lande	20.000	6.400	47,2%	3,0%

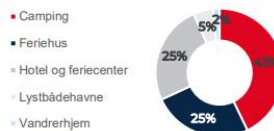

Overnatninger fordelt på overnatningsform				
2022	Nom. udv.	Pct. udv.	Andel af alle overnatninger	
I alt	674.300	18.500	2,8%	100,0%
Camping	318.600	7.100	2,3%	47,2%
Hotel og feriecenter	166.700	35.400	27,0%	24,7%
Feriehus	143.800	-21.500	-13,0%	21,3%
Lystbådehavne	34.500	-4.800	-12,2%	5,1%
Vandrerhjem	10.700	2.300	27,0%	1,6%

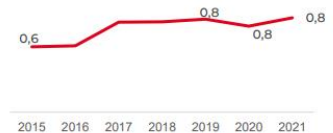
Status 2021

Overnatninger i 2021 fordelt på overnatningsform

Årlige overnatninger 2015 - 2021 (mio.)

Turismeomsætning 2019-21

	2019	2020	2021*
Turismeomsætning (mia. kr.)	4,5	2,7	2,9
Andel af turismeomsætningen skabt af udenlandske turister (pct.)	19	12	12

Kilde: Danmarks Statistik og VisitDenmark; Turismens økonomiske betydning 2020. Turismeomsætningen indeholder også ikke-kommerciel og endagsturisme. 2021* er foreløbigt estimat, opgjort i løbende priser

Finansieret af
Den Europæiske Union

SWOT-analyse

<p>Styrker</p> <p>God infrastruktur (Storebæltsbro og motorvej), havneområder og havnemiljøer</p> <p>Attraktive kyststrækninger, maritime faciliteter</p> <p>Attraktive naturområder</p> <p>God landbrugsjord, godt klima til dyrkning af frugt, grønt og frø</p> <p>Billige boliger</p> <p>Flere uddannelsessteder og nyudviklet uddannelsesmiljø</p> <p>Mange foreninger, lokalråd og lokale fællesskaber</p> <p>Mange aktive frivillige og lokale kræfter/entreprenører</p> <p>Meget iverdigdom og nye initiativer i forhold til at skabe nye naturoplevelser</p> <p>Rigt kulturliv med få større kulturelle fyrtårne og flere aktive kunstnerkredse</p> <p>Indsats for mental sundhed i Slagelse Kommune</p> <p>Mange ønsker at røre sig og opleve naturen</p> <p>Mange mindre virksomheder</p> <p>Stigende antal nyetablerede virksomheder</p> <p>Attraktive sommerhusområder</p>	<p>Muligheder</p> <p>Udvikling af nye oplevelser til lokale og gæster/turister</p> <p>Udvikling af nye kulturoplevelser.</p> <p>Udvikling af sociale oplevelser med fokus på fællesskab, det gode liv og mental sundhed</p> <p>Ny adgang til natur og formidling af naturoplevelser</p> <p>Inddragelse af flere unge i foreningslivet</p> <p>Udvikling af havne og havnemiljøer</p> <p>Udvikling og udnyttelse af kyststrækningen</p> <p>Udvikling af virksomheder, f.eks. med nye produkter</p> <p>Nye netværk i og mellem virksomheder</p> <p>Netværksskabelse på tværs af fagområder og geografi</p> <p>Nye samarbejder mellem virksomheder og uddannelsesinstitutioner</p> <p>Oprettelse af nye iværksættervirksomheder</p> <p>Inddragelse af unge i virksomheder og foreninger</p> <p>Udvikling af E-handel</p> <p>Udvikling af turisterhvervet</p> <p>Nye gårdbutikker og udvikling af lokale fødevarer</p> <p>Nye lokale, nationale og internationale samarbejder</p> <p>Nye innovative, fælles løsninger i forhold til grøn omstilling og alternativ energi, deleøkonomi, cirkulær, økonomi</p> <p>Bedre samlet synliggørelse og kommunikation af eksisterende tiltag</p> <p>Nye transportløsninger</p> <p>Udvikling af frivilliges kompetencer til at drive foreninger</p>
<p>Svagheder</p> <p>Tomme bygninger på landet</p> <p>Fraflytning fra landområderne, særligt unge</p> <p>Få unge aktive i foreninger og bestyrelser</p> <p>Manglende lokalt engagement</p> <p>Vedvarende energi-løsninger</p> <p>Relativt lavt uddannelsesniveau</p> <p>Mulighed for virksomheder for at optage lån</p> <p>Investeringsvillighed i projekter</p> <p>Den generelle folkesundhed</p> <p>Fremskaffelse af arbejdskraft inden for visse områder</p> <p>Bredbåndsdækning flere steder, men mangler</p>	<p>Trusler</p> <p>Affolkning af landområder</p> <p>Faldende børnetal</p> <p>Foringelse af kollektiv trafik</p> <p>Foringelse af skoleforhold</p> <p>Lukning af indkøbsmuligheder</p> <p>Foringet bygningsmasse</p> <p>Flere med forringet privatøkonomi og flere der er stavsbundet til deres bolig</p> <p>Flere der er ledige</p>

Strategiens vision, indsatsområder og mål

Vision:

Med afsæt i de lokale kræfter og med nye samarbejder som vejen til levedygtighed og nytænkende løsninger, skaber vi vækst og det gode liv på landet.

Indsatsområder:

LAG Slagelses strategi har overordnet to indsatsområder: "Erhverv" og "Forbedring af rammevilkår" i landdistrikterne. Under "Erhverv" er det endelige mål at skabe vækst og arbejdspladser i landområderne. Under "Forbedring af rammevilkår" er det endelige mål at skabe attraktive levevilkår i landområderne og dermed styrke bosætningen i landområderne. Med bosætning forstås tilflytning og fastholdelse af beboere.

Erhverv

Iværksætterier og udvikling af virksomheder

- Støtte til projekter, der skaber nye arbejdspladser og vækst gennem etablering af nye virksomheder eller udvikling af nye tiltag i eksisterende virksomheder, f.eks. udvikling af nye produkter.
- Støtte til f.eks. projekter med relation til turisme, erhvervsaktiviteter generelt og i kystnære områder, lokale fødevarer, nye digitale løsninger (f.eks. E-handel) eller iværksætterier, der involverer unge. Det kan også være projekter, der har fokus på bæredygtighed og grøn omstilling ved at udvikle nye grønne løsninger eller indtænke det i projekterne.

Fremme af erhvervssamarbejde

- Støtte til projekter, der skaber nye arbejdspladser og vækst gennem nye samarbejder. F.eks. gennem netværksdannelse, lokalt samarbejde mellem virksomheder om fælles løsninger eller på tværs af fagområder, institutioner eller geografi.
- Støtte til projekter, der på en ny måde involverer samarbejde mellem uddannelse og erhverv, f.eks. med mere kontakt mellem unge og erhvervslivet, så der målrettet kan etableres konkrete uddannelsesplaner for unge i virksomhederne.

Forbedring af rammevilkår i landdistrikterne

Udvikling af nye oplevelser

- Støtte til etablering af nye aktiviteter og faciliteter, der skaber nye oplevelser med relation til kultur, fritid, idræt og outdoor/natur og dermed styrker bosætningen i landområderne. F.eks.

**Finansieret af
Den Europæiske Union**

etablering af faciliteter, der bygger på nye samarbejder, indtænker flere forskellige typer af aktiviteter og brugere eller udnytter eksisterende rammer på en ny måde, f.eks. udnyttelse af forladte områder eller bygninger. Det kan være etablering af nye events, hvis de er tilbagevendende over længere tid.

Det gode liv på landet

- Støtte til projekter, der styrker bosætningen ved at have fokus på udvikling af det gode liv på landet. Det kan f.eks. være udvikling af nye fællesskaber og sociale relationer, mental sundhed, samt nye mødesteder. Nye aktiviteter for og af unge med fokus på deres trivsel, eller nye samarbejder på tværs af organisationer eller geografi, f.eks. udover kommunens grænser. Endvidere nye vedvarende aktiviteter, der skaber gode forhold for indpendlere og deres familier.
- Støtte til projekter, der styrker udvikling af foreningsliv og frivilliges engagement, f.eks. gennem projekter, der arbejder med nye metoder for vidensdeling og inspiration eller som har fokus på fundraising, projektstyring, organisering og rekruttering af frivillige.

Nye grønne løsninger

- Støtte til projekter, der styrker bosætning ved at skabe nye grønne løsninger, indtænker grønne løsninger i projekter eller har fokus på bæredygtighed. F.eks. etablering af nye, varige, fælles grønne løsninger som bofællesskaber, fællesspisninger, fælles transport, fælles energisystemer eller andre initiativer med relation til deleøkonomi. Eller genanvendelse eller brug af forladte steder til nye formål.
- Støtte til projekter, der giver ny adgang til natur. F.eks. nye stier, ny formidling af natur, nye natursociale eller andre aktiviteter der fremmer bosætning gennem nye tiltag i relation til biodiversitet.

Procentvis fordeling og aktiviteter og mål

Erhvervsrettede mål og aktiviteter

Job- og vækstskabende erhvervsudvikling, med fokus på: <ul style="list-style-type: none"> • Etablering og udvikling af mikrovirksomheder og små virksomheder • Fremme af erhvervsamarbejde • Bæredygtig udvikling og grøn omstilling 	Målsætning Angiv i %, den andel af den tildelte økonomiske ramme til projekter, som påtænkes anvendt til det enkelte indsatsområde.	Målbare mål (anslået)
Målsætning for udviklingsstrategiens indsatsområde 1: <u>Iværksætteri og udvikling af virksomheder</u>	52%	
<p>Mål</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Støtte til projekter, der skaber nye arbejdspladser og vækst gennem etablering af ny virksomhed eller udvikling af nye tiltag i eksisterende virksomheder, f.eks. udvikling af nye produkter. ○ Støtte til projekter med relation til turisme, erhvervsaktiviteter generelt og i kystnære områder, lokale fødevarer, nye digitale løsninger (f.eks. E-handel) eller iværksætteri, der involverer unge. Det kan også være projekter, der har fokus på bæredygtighed og grøn omstilling ved at udvikle nye grønne løsninger eller indtænke det i projektet. <p>Aktivitet</p> <p>Der udvikles nye projekter. Der sættes fokus på direkte dialog med ansøger og på vejledning og hjælp til at finde samarbejdspartnere. Der samarbejdes med samarbejdspartnere om nye, fælles faciliterende aktiviteter. Der sættes fokus på synliggørelse af eksisterende projekter i LAG-regi.</p>		<p>En eller flere mål opfyldes: Der skabes nye arbejdspladser. Der skabes en afledt effekt i området, f.eks. i form af øget omsætning i de omkringliggende erhverv, f.eks. serviceerhvervene, restaurationer, styrkelse af turismen i området mv. Antallet af turister i Slagelse Kommune øges Alle deltagende virksomheder oplever en øget omsætning i virksomheden på grund af projektet. Der skabes en synlighed omkring projekterne, der inspirerer andre til nye projekter. Virksomhedens eksportandel stiger som følge af projektet. Der etableres nye netværk. Der er en øget andel af unge, der indgår i opstart eller udvikling af virksomheder. Salget af lokale fødevarer styrkes og der udvikles produktion af nye fødevarer. Der udvikles nye grønne løsninger.</p>

Målsætning for udviklingsstrategiens indsatsområde 2: Fremme af erhvervssamarbejde	8%	
<p>Mål</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Støtte til projekter, der skaber nye arbejdspladser og vækst gennem nye samarbejder. F.eks. gennem netværksdannelse, lokalt samarbejde mellem virksomheder om fælles løsninger eller på tværs af fagområder, institutioner eller geografi. ○ Støtte til projekter, der på en ny måde involverer samarbejde mellem uddannelse og erhvervsliv, f.eks. med mere kontakt mellem unge og erhvervslivet, herunder involvering af virksomheder i konkrete udviklingsplaner for unge. <p>Aktivitet</p> <p>Der sættes fokus på direkte dialog med ansøger gennem vejledning og hjælp til at finde samarbejdspartnere. Der samarbejdes med samarbejdspartnere om nye, fælles faciliterende aktiviteter. Der sættes fokus på synliggørelse af eksisterende projekter i LAG-regi.</p>		<p>En eller flere mål opfyldes:</p> <p>Der skabes nye arbejdspladser. Der etableres nye netværk. Der skabes en afledt effekt i området, f.eks. i form af øget omsætning i de omkringliggende erhverv.</p> <p>Alle deltagende virksomheder og samarbejdspartnere oplever en øget omsætning i virksomheden på grund af projektet.</p> <p>Der skabes en synlighed omkring projektet, der inspirerer andre til nye projekter.</p> <p>Virksomhedens eksportandel stiger som følge af projektet.</p> <p>Der er en øget andel af unge, der indgår i opstart eller udvikling af virksomheder eller i netværkssamarbejdet.</p>
Total for alle delmål under erhverv	60%	

H2 Mål og aktiviteter, der forbedrer rammevilkårene for udvikling af landdistrikterne

Aktiviteterne skal relatere sig til følgende temaer:	Målsætning	Målbare mål (anslået)
<ul style="list-style-type: none"> • Basale servicefaciliteter • Fornyelse i landsbyer • Kultur- og foreningslivet • Bæredygtig udvikling og grøn omstilling 	<p>Angiv i %, den andel af den tildelte økonomiske ramme til projekter, som påtænkes anvendt til det enkelte indsatsområde.</p>	
Målsætning for udviklingsstrategiens indsatsområde 1: <u>Udvikling af nye oplevelser</u>	25%	
<p>Mål</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Støtte til etablering af nye aktiviteter og faciliteter, der skaber nye oplevelser med 		Nye vedvarende faciliteter og aktiviteter skabes

<p>relation til kultur, fritid, idræt og outdoor/natur og dermed styrker bosætningen i landområderne. F.eks. etablering af faciliteter, der bygger på nye samarbejder, indtænker flere forskellige typer af brugere eller udnytter eksisterende rammer på en ny måde, f.eks. forladte områder eller bygninger. Det kan være etablering af nye events, hvis de er tilbagevendende over længere tid.</p> <p>Aktivitet Der udvikles nye projekter. Der sættes fokus på direkte dialog med ansøger og på vejledning og hjælp til at finde samarbejdspartnere. Der samarbejdes med samarbejdspartnere om nye, fælles faciliterende aktiviteter. Der sættes fokus på synliggørelse af eksisterende projekter i LAG-regi.</p>		<p>Det opleves blandt de lokale, at der er flere attraktive tilbud. Der skabes tilbud til nye målgrupper. Forladte områder og bygninger finder ny anvendelse. Der initieres et vist antal samarbejdsprojekter med et varigt udbytte, der støtter op om øvrige mål i strategien.</p>
<p>Målsætning for udviklingsstrategiens indsatsområde 2: Det gode liv på landet</p>	<p>8%</p>	
<p>Mål</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Støtte til projekter, der styrker bosætningen ved at have fokus på udvikling af det gode liv på landet. F.eks. udvikling af nye fællesskaber og sociale relationer, nye mødesteder. Nye aktiviteter for og af unge med fokus på deres velbefindende, eller nye samarbejder på tværs af organisationer eller geografi, f.eks. udover kommunens grænser. Eller nye vedvarende aktiviteter, der skaber gode forhold for indpendlere og deres familier. ○ Støtte til projekter, der styrker udvikling af foreningsliv og frivilliges engagement. F.eks. projekter, der arbejder med nye metoder for vidensdeling og inspiration eller har fokus på fundraising, projektstyring og organisering og rekruttering af frivillige. <p>Aktivitet</p>		<p>Der skabes et antal nye, vedvarende faciliteter. Flere oplever en tilfredshed ved at bo på landet og at være en del af et fællesskab. Der laves tilbagevendende aktiviteter, der styrker det sociale liv på landet. De frivillige oplever, at de har fået øget deres kompetencer i at drive foreninger, f.eks. formår at finde frivillige til de opgaver, der skal løses, oplever effektivisering eller oplever nye måder at drive foreningen på. Der udvikles et antal projekter, hvor enten unge er med som projektholdere eller deltagere i projektet.</p>

Der udvikles nye projekter. Der sættes fokus på direkte dialog med ansøger og på vejledning og hjælp til at finde samarbejdspartnere. Der samarbejdes med samarbejdspartnere om nye, fælles faciliterende aktiviteter. Der sættes fokus på synliggørelse af eksisterende projekter i LAG-regi. LAG Slagelse kan også selv igangsætte initiativer inden for kompetenceudvikling i det omfang der er ressourcer til det.		
Målsætning for udviklingsstrategiens indsatsområde 3: Nye grønne løsninger	7%	
<p>Mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Støtte til projekter, der styrker bosætning ved at skabe nye grønne løsninger eller har fokus på bæredygtighed. F.eks. etablering af nye, varige, fælles grønne løsninger som bofællesskaber, fællesspisninger, fælles transport, fælles energisystemer eller andre initiativer med relation til deleøkonomi. Eller genavendelse eller brug af forladte steder til nye formål. ○ Støtte til projekter, der giver ny adgang til natur. F.eks. nye stier, ny formidling af natur, nye natursociale eller aktiviteter der fremmer bosætning gennem nye tiltag i relation til biodiversitet. <p>Aktivitet</p> <p>Der støttes op om innovative projekter, der skaber nye løsninger for bæredygtig udvikling eller nytænkende, større løsninger for fælles løsninger for flere brugere i et lokalområde</p>		<p>Ny adgang til naturen</p> <p>Nye fælles grønne løsninger</p> <p>Nye vedvarende grønne aktiviteter</p>
Total for delmål under rammevilkår	40%	

Særlig prioritering

Som særlig prioritering af projekter vælges ”Udvikling af erhvervsprojekter med fokus på iværksætteri.” I den foregående programperiode har en stor del af erhvervsprojekterne haft fokus på udvikling af nye tiltag inden for eksisterende virksomheder. For at sætte fokus på potentialet i at opstarte nye virksomheder i landområderne, vil projekter, som har fokus på iværksætteri eller etablering af ny virksomhed, få en særlig prioritering.

Ansøgerne opfordres til at skele til Verdensmålene og DK 2020, men understøttelse af disse mål vil ikke indgå i bedømmelserne af projekterne i forhold til at opnå støtte.

Finansieret af
Den Europæiske Union

BILAG 1

Generelle oplysninger om den lokale aktionsgruppe

1	Navn på lokal aktionsgruppe (ansøger)
	LAG Slagelse
2	Angiv om aktionsgruppen er en LAG, FLAG eller integreret LAG/FLAG
	LAG
3	Afgrænsning af aktionsgruppens geografiske område (kommuner, evt. øer samt region)
	Slagelse Kommune
4	Aktionsgruppens adresse
	Sdr. Stationsvej 26, 2., 4200 Slagelse
5	Aktionsgruppens CVR nr.
	43333569
6	Aktionsgruppens Nemkonto nr.
	Reg 9570 Kontonr 13482969
7	Aktionsgruppens telefon nr.
	23367375
8	Aktionsgruppens e-mail
	info@landudviklingslagelse.dk
9	Forperson for bestyrelsen
	Niels Jørgensen
10	Forpersons adresse
	Mindelundsvej 19 Halkevad 4200 Slagelse
11	Forpersons telefon nr.
	Tlf +45 58185020 Mobil +45 40361072
12	Forpersons e-mail
	nj@boesgaard.dk

Proces for udarbejdelse af LAG Slagelses strategi

Bestyrelsen for LAG Slagelse består af 13 medlemmer, som repræsenterer flere fagområder og som alle har erfaring i udvikling af landområder. Bestyrelsen har løbende drøftet udviklingsstrategien, herunder særligt tematikker, indsatsområder, SWOT-analyse mm. Dette sker også på baggrund af input kommet på informationsmøde i foråret og generalforsamling i juni måned.

Til indkredsning af emner har der i startfasen været afholdt møder med de forskellige forvaltninger i Slagelse Kommune, herunder de afdelinger, der beskæftiger sig med landdistriktsudvikling, kultur og fritid, grøn omstilling og bæredygtighed. Desuden er der afholdt møde med turismeselskabet Destination Sjælland samt Slagelse Erhvervscenter.

Der afholdes to borgermøder henholdsvis den 27. oktober og den 3. november 2022 med temaerne "Attraktive levevilkår" og "Erhvervsudvikling". Der er annonceret for møderne, og der er desuden sendt

**Finansieret af
Den Europæiske Union**

bredt ud gennem netværk, sociale medier, hjemmeside mm. På møderne lægges der op til drøftelse og input fra borgere og fremmødte.

Bestyrelsen valgt ind ved generalforsamlingen den 8. juni 2022:

Forperson Niels Jørgensen
Næstformand Anette Petersen
Stine Søgaard
Unnie Linette Brown Oldenburg
Thomas Vesth
Troels Stilling Stensballe
Steen Olsen
Mie Danielsen
Helle Olsen
Bolette Trier
Søren Nielsen
Kai Jespersen
Louise Hauge Gliese
1. suppleant: Jeppe Pers
2. suppleant: Brian Jørgensen

Proces for godkendelse af LAG Slagelses strategi

Kommer efter høring

Underskrift jf. standardvedtægter:

Niels Jørgensen

Forperson, LAG Slagelse

Finansieret af
Den Europæiske Union